

MEDICINALBERETNING

FOR AARET 1926

FRA

THISTED AMTSLÆGEKREDS

THISTED AMTS TIDENDES
BOGTRYKKERI
1927

Udgivelsen bekostet af Thisted Amt.

MEDICINALBERETNING

FOR AARET 1926

FRA

THISTED AMTSLÆGEKREDS

THISTED AMTS TIDENDES
BOGTRYKKERI
1927

Til Sundhedskommissioner og By- og Sogneraadene.

Idet Medicinalberetning for Aaret 1926 fra Thisted Amt herved tilsendes Dem til Gennemsyn, vil jeg gerne henlede Sogneraadenes Opmærksomhed paa, at de fleste Landkommuner i Thisted Lægekreds ikke har nogen Sundhedsvedtægt. Sundhedsstyrelsen har paa Justitsministeriets Foranledning i Aarene 1923 og 1925 udarbejdet Normalsundhedsvedtægter for Landkommuner dels med dels uden bymæssig Bebyggelse. Et Eksempplar af disse vil i Løbet af Aaret 1927 blive Sogneraadene tilsendt, og jeg vil herved indtrængende opfordre Sogneraadene i de Kommuner, hvor der ingen Sundhedsvedtægt findes, og i de Kommuner, hvor den gældende Sundhedsvedtægts Bestemmelser er forældede, til at træffe Foranstaltninger til at faa vedtaget Normalsundhedsvedtægtens Bestemmelser i Kommunen. Embedslægerne vil altid være til Rede med Oplysninger, som Sogneraadene maatte ønske i den Anledning.

Til Lægerne.

Ugelister bedes indsendt i Begyndelsen af hver Uge, helst Mandag. Ufrankerede Indberetninger bedes paategnet

Postbesørges ufrankeret

i en Ramme under det Sted, hvor Frimærket skal anbringes, Ugelisterne bedes desuden paategnet „Tryksag“.

Dødsaarsagerne paa Dødsattesterne bedes angivne paa Latin saa nøjagtigt som muligt med Hensyn til Sygdommens Art, Oprindelse og Lokalisation. Desuden bedes Dødsaarsagen angivet paa Dansk. Hvis Dødsaarsagen er Cancer, bedes Lokalisationen altid anført, Sundhedsstyrelsen modtager ikke Diagnoser som f. Eks. „Cancer abdominis“. Ved Dødsaarsagerne Pyæmi og Septichæmi bedes tilføjet kryptogen, hvis Udgangspunktet er ubekendt.

Desuden henledes Lægernes Opmærksomhed paa, at naar en smitsom Sygdom har vist sig i en Husstand, skal den behandlende Læge, hvis der i Husstanden findes skolesøgende Børn, give Skolen Meddelelse derom, samt at et Barn, der selv har været angrebet af en smitsom Sygdom, eller som stammer fra et Hjem, hvor der optræder smitsom Sygdom, ikke maa søge Skole, førend det medbringer Lægeattest for, at det ikke kan antages at udbrede Smitte.

Tabel I.

Folkemængde, Levendefødte, Dødfødte, Døde (beregnet).

	Folke- mængde	Levende- fødte	Dødfødte	Døde
Thisted Købstad	7678	175	4	96
Nykøbing M. Købstad	8324	166	4	130
Samtlige Købstæder	16002	341	8	226
Thisted Landkreds	49379	1069	21	543
Morsø „	18200	459	11	191
Samtlige Landkredse	67579	1528	32	734
Amtslægekredsen	83581	1869	40	960

Fødsler.

(Efter Sognepræsternes Indberetninger.)

Levendefødte 1869 = 979,0 ‰ af samtlige Fødsler.
Dødfødte 40 = 21,0 ‰ - — —

I Forhold til Folketallet var **Levendefødte:**

I Købstæderne 341 = 21,3 ‰
I Landkredsene 1528 = 22,6 ‰

i Forhold til Folketallet var **Dødfødte:**

I Købstæderne 8 = 0,49 ‰
I Landkredsene 32 = 0,47 ‰

Fødselsoverskudet udgør:

I Købstæderne 115 = 7,1 ‰
I Landkredsene 794 = 11,7 ‰

Ifølge Jordemoderprotokollerne er der i Amtslægekredsen sket:

- 1932 Fødsler, deraf var 35 Tvillingfødsler, saa der bliver 1897 Fødende.
- 1854 Børn blev fødte inden for Ægteskab,
78 Børn blev fødte uden for Ægteskab, de uægte Fødsler udgør saaledes 4,0 ‰ af samtlige Fødsler.
- 1884 Fødsler var rettidige, 48 Fødsler var for tidlige.
- 1881 Fødsler fuldendtes ved Naturen eller efter Indsprøjtning af Pituitrin.
- 51 Fødsler fuldendtes ved Kunsthjælp.

Tabel II.

Fødslerne Fordeling var følgende:

	Levendefødte		Dødfødte	
	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
Thisted Købstad	83	92	4	0
Nykøbing M. Købstad	99	67	2	2
Samtlige Købstæder	182	159	6	2
Thisted Landkreds	524	545	13	8
Morsø Landkreds	231	228	7	4
Samtlige Landkredse	755	773	20	12
Amtslægekredsen	937	932	26	14

Oversigt over Dødsfaldene.

(Dødfødte ikke medregnede.)

I Købstæderne døde 295 Personer, hvoraf 69 var hjemmehørende uden for Købstæderne.

I Landkredsene døde 665 Personer.

Henføres de 69 i Købstæderne døde, men i Landkredsene hjemmehørende Personer til Landkredsene, faas følgende:

Dødelighed af Befolkningen:

I Købstæderne 226 = 14,1 ‰

I Landkredsene 734 = 10,8 ‰

I Amtslægekredsen 960 = 11,4 ‰

Dødeligheden er størst i Nykøbing M. Købstad.... 15,5 ‰, derefter

Thisted Købstad 12,5 ‰

Thisted Landkreds 11,9 ‰

Morsø Landkreds 10,4 ‰

Fordelingen af Dødsfald i Købstæderne efter Køn og Alder:

Tabel III. (Tallene i Parantes angiver, hvor mange af de Afdøde, der var hjemmehørende uden for Købstæderne.)

	0—1 Aar	1—5 Aar	5—15 Aar	15—65 Aar		Over 65 Aar		Ialt
				Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	
Thisted	20 (1)	5 (2)	2 (2)	21 (10)	26 (10)	20 (3)	30 (3)	124 (28)
Nykøbing M.	20	14 (4)	11 (2)	33 (8)	27 (10)	27 (8)	39 (9)	171 (41)
Tilsammen	40 (1)	19 (6)	13 (4)	54 (18)	53 (20)	47 (11)	69 (12)	295 (69)

Tabel III a.

Fordelingen af Dødsfald i Landsognene efter **Køn og Alder:**

	0—1 Aar	1—5 Aar	5—15 Aar	15—65 Aar		Over 65 Aar		Ialt
				Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	
Thisted Landkreds.....	80	11	10	61	83	116	154	515
Morsø Landkreds.....	29	9	2	20	18	30	42	150
Tilsammen	109	20	12	81	101	146	196	665

Dødeligheden blandt Børn under 1 Aar udgør saaledes:

I Købstæderne.... 40 = 13,5 % af alle Dødsfald.

I Landkredsene ... 109 = 16,4 % - - -

Tabel IV.

Oversigt over **Dødsfaldene i Aarets Maaneder:**

	Jan.	Febr.	Marts	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Ialt
Thisted.....	8	13	18	8	9	10	9	10	5	18	8	8	124
Nykøbing M.	14	20	11	14	12	16	15	4	14	19	18	14	171
Tilsammen	22	33	29	22	21	26	24	14	19	37	26	22	295
Thisted Landkreds.....	42	56	42	52	53	55	33	33	33	41	43	32	515
Morsø Landkreds.....	8	15	17	13	14	15	15	9	8	10	16	10	150
Tilsammen	50	71	59	65	67	70	48	42	41	51	59	42	665
Amtslægekredsen	72	104	88	87	88	96	72	56	60	88	85	64	960

Tabel over Dødsårsager i Thisted Amts Lægekredse

Tabel V.

Aaret 1926

	Thisted Købstad	Thisted Landkreds	Nykøbing Købstad	Nykøbing Landkreds	Til- sammen
1. Tyfus	"	"	1	"	1
2. Difteri og Kroup	"	1	9	"	10
3. Skarlagensfeber	"	"	1	"	1
4. Mæslinger	"	"	"	"	"
5. Kighoste	2	2	5	6	15
6. Barselfeber	1	1	"	"	2
7. Rosen	"	"	"	"	"
8. Gigtfeber	1	2	"	"	3
9. Krupøs Lungebetændelse	1	18	4	1	24
10. Katarrhalsk Lungebetændelse	7	59	15	24	105
11. Kolerine	2	10	3	5	20
12. Influenza og andre smitsomme Sygdomme	2	7	"	2	11
13. Tuberkulose	12	33	13	11	69
14. Kræft	17	52	21	16	106
15. Syfilis	"	"	"	"	"
16. Alkoholisme	"	"	1	"	1
17. Andre konstitutionelle Sygdomme	5	21	4	3	33
18. Krampe	1	7	1	1	10
19. Apopleksi	8	35	14	7	64
20. Andre Hjerne- og Rygmarvssygdomme	8	13	8	1	30
21. Hjertesygdomme	17	62	12	17	108
22. Lungehindebetændelse	"	1	"	"	1
23. Andre Brystsygdomme	"	9	4	3	16
24. Bughindebetændelse	1	6	3	1	11
25. Nyrebetændelse	"	4	7	1	12
26. Andre Underlivssygdomme	7	22	14	3	46
27. Sygdomme i ydre Legemsdele	1	4	2	2	9
28. Selvmord	1	5	1	1	8
29. Ulykkestilfælde	4	10	1	1	16
30. Medfødte Dannelsesfejl	4	10	6	6	26
31. Mangel paa Trivsel hos spæde	3	17	1	1	22
32. Alderdomssvækkelse	14	91	20	29	154
33. Uangivet Dødsårsag	5	13	"	8	26
Tilsammen ...	124	515	171	150	960

Uden Lægebehandling døde 24 Mænd og 11 Kvinder.

Tuberkulosedødsfald.

I Følge Mortalitetstabellerne er 69 Personer, lidende af Tuberkulose døde i Aaret 1926, af disse anmeldtes kun de 29 paa særlig Blanket. Dødsfaldene fordeler sig saaledes:

Tabel VI.

	Mænd	Kvinder	Ialt
Thisted Købstad	3	9	12
Nykøbing M. „	8	5	13
Købstæderne ialt.....	11	14	25
Thisted Landkreds	6	27	33
Morsø „	4	7	11
Landkredsene ialt.....	10	34	44
Amtslægekredsen	21	48	69

De Dødsfald, om hvilke der er sket Anmeldelse paa særlig Blanket, fordeler sig saaledes:

Tabel VI a.

	Mænd	Kvinder	Ialt
Thisted Købstad	2	3	5
Nykøbing M. „	1	1	2
Købstæderne ialt.....	3	4	7
Thisted Landkreds	5	12	17
Morsø „	3	2	5
Landkredsene ialt.....	8	14	22
Amtslægekredsen	11	18	29

Blandt de af Tuberkulose døde Personer foreligger ingen forudgaaende Sygeanmeldelse paa særlig Blanket for følgende:

Tabel VI b.

	Mænd	Kvinder	Ialt
Thisted Købstad	1	2	3
Nykøbing M. „	0	1	1
Købstæderne ialt.....	1	3	4
Thisted Landkreds	2	7	9
Morsø „	1	0	1
Landkredsene ialt.....	3	7	10
Amtslægekredsen	4	10	14

6

Folkemængden var ved sidste Folketælling i Aaret 1926 16002 (kommunal Folketælling).

Folkemængden var ved sidste Folketælling i Aaret 1926 16002 (kommunal Folketælling).

[illegible]

Tabel VII a.

Skematisk Sygeliste for Aar 1926 for Landsognene i Thisted Amtslægekreds.

Folkemængden var ved sidste Folketælling i Aaret 1925 66952 (kalkuleret for Beretningsaaret 67579).

	De Syges Alder												Hele Aaret	Sum	Det foregaaende Aars Sum									
	0-15 Aar				15-65 Aar				Over 65 Aar															
	0-1 Aar		1-5 Aar		5-15 Aar		M.		Kv.		M.					Kv.								
Januar	Februar	Marts	April	Maj	Juni	Juli	August	September	Oktober	November	December													
1. Tyfus	"	"	"	"	"	1	"	"	"	"	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1	2
2. Smitssom Hjerne-Rygmarvsbet.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
3. Difteritis	9	4	2	2	5	8	7	"	4	9	2	55	"	15	29	8	"	"	"	"	"	55	61	
4. Skarlagensfeber	17	7	5	9	5	2	6	"	9	13	5	89	"	29	47	7	"	"	"	"	"	89	182	
5. Mæslinger	2	"	"	1	"	"	9	3	32	48	28	6	2	1	2	1	"	"	"	"	"	6	8	
6. Kighoste	55	59	50	34	29	37	16	48	1	3	3	454	60	233	157	6	"	"	"	"	"	454	409	
7. Faarsyge	1	1	5	2	1	3	1	1	3	8	3	16	"	4	6	2	2	4	"	"	"	16	6	
8. Rosen	1	3	4	2	4	2	4	4	2	"	1	39	"	2	"	"	12	22	1	"	"	39	36	
9. Barsselfeber	"	1	"	"	3	"	"	"	"	"	"	7	"	"	"	"	"	7	"	"	"	7	3	
10. Stivkrampe	"	1	"	1	"	"	"	"	"	"	"	2	"	"	"	"	"	"	"	"	"	2	4	
11. Blæresyge hos nyfødte	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	3	"	"	"	"	"	"	"	"	"	3	1	
12. Koldfeber	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1	
13. Gigtfeber a. i. Anfald	3a	6a	5a	5a	3a	4a	2a	"	4a	6a	2a	44a	"	1a	9a	13a	19a	1a	1a	1a	44a	44a		
b. Gentagne Anfald	2b	3b	8b	2b	3b	2b	2b	1b	1b	2b	1b	29b	"	2b	2b	11b	15b	1b	1b	1b	29b	19b		
14. Lungbetændelse	9	11	12	13	8	4	9	5	2	13	5	96	1	8	19	38	21	5	4	96	117			
15. Lungtuberkulose	1	6	4	4	3	5	7	8	5	3	5	56	"	"	3	24	27	"	"	"	56	46		
16. Bronkitis	166	179	222	185	169	132	118	89	120	181	162	1812	244	268	204	361	411	151	173	1812	2068			
17. Katarrhalsk Lungbetændelse	38	40	65	63	44	42	44	37	34	22	44	39	512	135	209	48	55	70	17	38	512	457		
18. Influenza	59	63	69	185	187	134	43	59	52	48	74	79	1052	5	90	201	369	358	13	16	1052	1098		
19. Halsbetændelse	49	75	80	59	62	44	88	117	103	109	130	102	1016	11	206	312	226	248	8	5	1016	648		
20. Kolerine	27	33	38	38	27	50	125	212	124	51	42	34	801	200	176	132	116	139	15	23	801	704		
21. Smitssom Gulsot	3	15	2	1	5	3	12	5	18	18	14	6	102	"	10	49	27	16	"	"	102	86		
22. Hikkesyge	"	"	2	"	"	"	"	"	"	"	"	2	"	"	"	"	1	"	"	"	2	1		
23. Australisk Syge	"	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"	1	"	"	"	"	1	"	"	"	1	26		
24. Skaalkopper	3	1	"	"	"	4	2	1	"	2	"	13	1	5	7	"	"	"	"	"	13	"		
25. Mund- og Klovesyge	"	"	"	"	"	"	6	"	"	"	"	6	"	2	1	"	"	"	"	"	6	"		
26. Andre smitssomme Sygdomme	"	1	"	"	6	"	"	"	"	"	"	8	"	2	5	"	"	1	"	"	8	30		
Sum	445	510	573	603	563	470	485	575	497	446	581	474	6222	664	1203	1231	1273	1373	213	265	6222	6023		
27. Dryppert	1	1	2	"	"	1	1	2	2	1	"	11	1	"	"	"	5	"	"	"	11	22		
28. Veneriske Saar	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	3	"	"	"	"	1	"	"	"	"	"		
29. Syfilis, erhvervet ved Samleje	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	2	"	"	3	2		
30. Syfilis, erhvervet ved tilf. Smitte	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"		
31. Syfilis, medfødt	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	3	"	1	1	1	"	"	"	"	3	"		
32. Fnat	19	8	18	11	3	2	8	5	17	10	17	138	3	27	46	38	24	"	"	"	138	266		
33. Delirium	"	"	"	"	"	"	"	1	"	"	"	1	"	"	"	"	1	"	"	"	1	"		

Sygeligheden.

Antallet af anmeldelsespligtige Sygdomstilfælde i Aaret 1926 udgør:

(Til Sammenligning anføres tillige Tallene for de 4 foregaaende Aar.)

	1926	1925	1924	1923	1922
I Købstæderne	2582	2264	2203	1598	3262
I Landkredsene	6222	6023	5743	5596	8242
I Amtslægekredsen	8804	8287	7946	7194	11504

Den relative Sygelighed bliver herefter:

	1926	1925	1924	1923	1922
I Købstæderne	16,1 ‰	13,9 ‰	14,0 ‰	10,0 ‰	20,7 ‰
I Landkredsene	9,2 ‰	8,9 ‰	3,6 ‰	8,5 ‰	12,6 ‰
I Amtslægekredsen	10,5 ‰	9,9 ‰	9,6 ‰	8,8 ‰	14,2 ‰

Idet der henvises til Aarssygelisterne (Listerne BB) Tabellerne VII. og VIIa. samt Aarsberetningerne fra de praktiserende Læger skal følgende anføres om de enkelte Sygdomme:

Tyfus. I Købstæderne er der anmeldt 3 Tilfælde med 1 Dødsfald. Alle Tilfælde er forefaldne i Nykøbing M. Der er ikke fundet nogen Smittekilde, og intet af Tilfældene har Sammenhæng med hinanden.

I Landkredsene er kun anmeldt eet Tilfælde fra den sydlige Del af Thisted Lægekreds, ingen Dødsfald. Heller ikke her er der fundet nogen Smittekilde.

Der findes i Amtet 2 kendte Tyfusmittebærere, over for disse er der truffet Foranstaltninger til at forhindre Smitteudbredelse, og ingen af dem har givet Anledning til nye, kendte Tilfælde i Aaret 1926.

Smitsom Hjerne- og Rygmarvsbetændelse. Der er ikke i Aaret 1926 anmeldt noget Tilfælde af denne Sygdom.

Difteri. Der er anmeldt 85 Tilfælde i Købstæderne og 55 Tilfælde i Landkredsene, ialt 140 Tilfælde med 10 Dødsfald. Af disse Tilfælde forefaldt de 112 (82 i Nykøbing M. — 30 i Morsø Landkreds) i Morsø Lægekreds, ligesom 9 af de 10 Dødsfald er anmeldte i Morsø Lægekreds. Kredslægen meddeler, at der i de sidste 5 Aar er anmeldt følgende Difteritilfælde paa Mors:

	1926	1925	1924	1923	1922
I Nykøbing M. Købstad	82	73	100	45	61
I Morsø Landkreds	30	37	30	63	133
Ialt	112	110	130	108	194

I samme Tidsrum er anmeldt følgende Antal Dødsfald af Difteri og Croup:

	1926	1925	1924	1923	1922
I Nykøbing M. Købstad	6	3	5	4	3
I Morsø Landkreds	3	2	1	2	8
Ialt	9	5	6	6	11 = 37

I Aarene 1922—1923 foretog Kredslægen præventive Serumindsprøjtninger mod Difteri, og angiver nu, at Difteritilfældene i de efterfølgende Aar er aftaget stærkt i de Sogne, hvor Befolkningen var villig til at lade sig indsprøjte med Serum. Tillige meddeler han, at Indsprøjtningen ikke medfører nævneværdige Ulemper for den, paa hvem Indsprøjtningen foregaar, og det synes derfor som om disse Indsprøjtninger er et godt Hjælpemiddel i Kampen mod denne Farsot, der for Morsingboerne er blevet en ren Landeplage.

I Thisted Lægekreds optraadte en Epidemi af „Ondartet Halsbetændelse“, der grupperede sig om en Skole ved et af Fiskerlejerne. Epidemien standsede efter Skolelukning og Hospitalsindlægning af de syge.

Skarlagensfeber. I Købstæderne er anmeldt 39 Tilfælde med 1 Dødsfald, i Landkredsene er anmeldt 89 Tilfælde uden Dødsfald.

I Thisted Lægekreds opstod i Aarets sidste Maaneder mindre Epidemier, der grupperede sig om 2 Skoler, een i Vester Han Herred og een i Hillerslev Herred. Epidemierne begrænsedes, ved at Skolerne ikke modtog Børn, der havde været syge eller i hvis Hjem, der var Tilfælde af Sygdommen, før de ikke kunde antages at udbrede Smitte.

Mæslinger. Der er kun anmeldt 6 Tilfælde af denne Sygdom i hele Lægekredsen og ingen Dødsfald.

Kighoste. Der er anmeldt 217 Tilfælde i Købstæderne, 454 Tilfælde i Landkredsene, og der er anmeldt 15 Dødsfald, hvilket giver en Dødelighedsprocent (Letalitet) paa 2,2 %. I Købstæderne forekom de fleste Tilfælde i Maanederne April—Maj, paa Landet er Tilfældene jævnt fordelte over alle Aarets Maaneder. Kighoste og Mæslinger regnes af de fleste Folk til de uundgaelige Onder, og som Følge heraf træffer man ingen særlige Foranstaltninger til at beskytte Børnene mod at faa disse Sygdomme, og som Regel træffer man heller ingen særlige Foranstaltninger over for Børn, der er lidende af disse Sygdomme. Det er saaledes hændet flere Gange, at Børn med voldsomme Kighosteanfald er bragt til offentlig Vaccination, hvor Faren for Smitte-spredning mellem de øvrige fremmødte er overordentlig stor, og det er en almindelig Kur mod Kighoste at jage Børnene, selv de ganske smaa, ud paa Gaderne, selv om Vejret er nok saa koldt og raat. Den store Kighostedødelighed, — Kredslægen paa Mors antyder, at der endog er flere end Dødelighedstabellen angiver, idet en Del af de af Lungebetændelse døde har faaet Lungebetændelse paa Grund af Kighoste —, maner imidlertid til at udvise større Forsigtighed over for Børn, der angribes af denne Sygdom, ligesom man bør søge at hindre Smitte-spredning med alle de Midler, der staar til Raadighed.

Barselfeber. Der er anmeldt 1 Tilfælde i Købstæderne, 7 Tilfælde i Landkredsene og 2 Dødsfald.

Gigtfeber. I Købstæderne er anmeldt 17 Tilfælde, omtrent dobbelt saa mange som i Aaret 1925, paa Landet er anmeldt 73 Tilfælde, hvoraf de 29 ikke var første Anfald. Tallet i Landkredsene var omtrent som foregaaende Aar. Der har været 3 Dødsfald af denne Sygdom.

Lungebetændelse. Der er anmeldt 29 Tilfælde i Købstæderne, 96 i Landkredsene, og 24 Dødsfald. I Thisted Lægekreds er Antallet af anmeldte Tilfælde af denne Sygdom lavere end foregaaende Aar; i Morsø Lægekreds er Antallet højere, Kredslægen mener, at dette begrundes i Kighosteepidemien.

Katarrhalsk Lungebetændelse. I Købstæderne er anmeldt 201 Tilfælde, i Landkredsene 512 Tilfælde, og 105 Dødsfald. Saavel Antallet af anmeldte Tilfælde som Antallet af Dødsfald er stigende, men dette skyldes maaske ogsaa Kighosteepidemien.

Influenza. I Thisted Købstad var der en ret udbredt Epidemi i Maanederne April, Maj og Juni, og herfra bredte Epidemien sig ud i Landkredsen dog væsentligst til Thisted Omegn. Ialt er der anmeldt 587 Tilfælde i Købstæderne, 1052 Tilfælde i Landkredsene. Der er ikke anmeldt noget Dødsfald af denne Sygdom.

Halsbetændelse. I Købstæderne er anmeldt 565 Tilfælde, i Landkredsene 1016 Tilfælde, hvilket er omtrent dobbelt saa mange, som anmeldtes i Aaret 1925.

Kolorine og akut Tarmkatarrh. I Købstæderne er anmeldt 255 Tilfælde, i Landkredsene 801 Tilfælde, ialt 1056 Tilfælde med 20 Dødsfald. De fleste Tilfælde forekom som sædvanlig i August Maaned.

Smitsom Gulsot. Der er anmeldt 10 Tilfælde i Købstæderne, 102 Tilfælde i Landkredsene, men der har utvivlsomt været mange flere Tilfælde, da Sygdommen først i Aarets sidste Halvdel optoges blandt Ugelisternes anmeldelsespligtige Sygdomme.

Australsk Syge (Encefalitis epidemica). Der er anmeldt 2 Tilfælde, der begge er endte med fuldstændig Helbredelse.

Hikkesyge. Der er anmeldt 2 Tilfælde i Landkredsen, ingen Dødsfald.

Lunge- og Strubetuberkulose. Paa Ugelisterne anmeldtes 19 Tilfælde i Købstæderne og 56 Tilfælde i Landkredsene, men paa speciel Blanket er anmeldt følgende Tilfælde:

	Mænd	Kvinder	Ialt
Thisted Købstad	2	2	4
Nykøbing M. „	4	6	10
Tilsammen	6	8	14
Thisted Landkreds	17	23	40
Morsø „	9	16	25
Tilsammen	26	39	65
Amtslægekredsen	32	47	79

I Aarene 1926 til 1922 er anmeldt følgende Tilfælde af Lunge- og Strubetuberkulose:

	1926	1925	1924	1923	1922
I Købstæderne	14	11	9	15	15
I Landkredsene	65	58	58	44	47
Ialt	79	69	67	59	62

Der er altsaa i Aaret 1926 anmeldt betydelig flere Tilfælde end i noget af de 4 foregaaende Aar. Af Beretningerne fra Amtets Sygehuse fremgaar det, at Tuberkulose, der er lokaliseret til andre Dele af det menneskelige Legeme end Lunger og Strubehoved, forekommer meget hyppigt her i Amtet.

Kønssygdomme. De anmeldte Tilfælde i de sidst forløbne 5 Aar fordeler sig saaledes:

		Gonorrhoe					Erhvervet Syfilis				
		1926	1925	1924	1923	1922	1926	1925	1924	1923	1922
Thisted	Købstad	21	88	70	41	40	1	10	5	1	2
Nykøbing M.	„	11	7	25	7	3	2	3	2	0	1
Thisted Landkreds		10	15	26	10	17	2	2	0	5	4
Morsø	„	1	7	6	5	10	1	0	0	2	2
Amtslægekredsen		43	117	127	63	70	6	15	7	8	9

Desuden er der anmeldt 3 Tilfælde af medfødt Syfilis. Antal anmeldte Tilfælde viser saaledes en meget betydelig Nedgang, især for Gonorrhoeens Vedkommende.

Fnat. Der er anmeldt 30 Tilfælde i Købstæderne og 138 Tilfælde paa Landet. Antallet af anmeldte Tilfælde er lavere end i noget af de 4 foregaaende Aar, hvilket fremgaar af nedenstaaende Tabel:

	1926	1925	1924	1923	1922
I Købstæderne	30	71	67	34	31
I Landkredsene	138	266	262	171	212
I Amtslægekredsen	168	337	329	205	243

Overførte Dyresygdomme. Mund- og Klovesyge er kun anmeldt med 6 Tilfælde, skønt Sygdommen hos Kvæget i det forløbne Aar har været udbredt til ca. 90 % af Hornkvæget. Dette tyder paa, at Sygdommen vanskeligt overføres til Mennesket.

Forgiftninger. Paa Sygehuset i Thisted er behandlet Forgiftninger med Petroleum, Natronopløsning, Salmiakspiritus og Strykninnitrat. Sygehuslægen i Koldby omtaler en Forgiftning med Klor, som en Karl paadrog sig ved Desinfektion af en Stald efter Mund- og Klovesyge. En Læge paa Mors omtaler Forgiftninger med Petroleum med Mopolie, Salmiakspiritus og Guldregnfrugter. Der har ikke været noget Dødsfald af Forgiftning i Aaret 1926.

De hygiejniske Forhold.

Købstæderne.

Sundhedskommissionernes Virksomhed.

Thisted. Sundhedskommissionen har afholdt 5 Møder. Der er behandlet 4 Ansøgninger om Dispensation fra Byggevedtægten, 3 Ansøgninger om Tilladelse til at installere W. C., Klage over østre Skoles Søbadeanstalt, Klage over Svinehold paa Byens Grund, Klage over Beboelseslejlighed, 2 Ansøgninger om Tilladelse til at oprette Brødudsalg og Forhandling om Sundhedsvedtægtens Bestemmelser om Mælkekontrol (§ 72).

Nykøbing M. Der foreligger ingen særlig Beretning om Sundhedskommissionens Virksomhed. Den nye Sundhedsvægt er udarbejdet og indsendt til Stadfæstelse.

Afløbsforhold og Vandklosetter m. m.

Thisted. Hovedkloakledningens Længde uforandret. Antal Latrintønder formindsket med 14, Antal W. C. forøget med 14 siden 1924. Installationer af W. C.-Anlæg hæmmes meget af, at der til Anlægget kræves knyttet en Hustanc. En saadan forøger Omkostningerne ved Anlægget betydeligt, medens dens Betydning som Rensningsforanstaltning er meget ringe.

Nykøbing M. Hovedkloakledningen uforandret. Antal W. C. forøget med 15. Natrenovationen besørges nu helt ved kommunal Foranstaltning.

Drikkevandsforsyningen.

Thisted. Ledningsnettets Længde uforandret. Forbrug pr. Individ pr. Døgn har været 122 Liter.

Nykøbing M. Ledningsnettets Længde uforandret. Forbrug pr. Individ pr. Døgn har været 166 Liter.

Kontrol med Næringsmidler.

Thisted. Paa det offentlige Slagtehus og Svineslagteriet slagtedes 53,370 Dyr med følgende Procent af Tuberkulose:

For Hornkvæg	26,4 %
„ Fedekalve	0,7 %
„ Spædekcalve	0,0 %
„ Faar og Lam	0,0 %
„ Svin	0,05 %

Der undersøgtes 136 Prøver af Mælk og Fløde, hvoraf 2 Flødeprøver viste for ringe Fedtindhold (under 15 %).

Sundhedsvedtægten kræver Dyrlægekontrol med alle Besætninger, hvorfra der forhandles Mælk i Købstaden (§ 72), men da Gennemførelsen af denne Bestemmelse strandede paa Mælkeleverandørernes Modstand, søgte Byraadet om Dispensation, og denne blev bevilliget i 2 Aar til 1. Januar 1926. Sundhedskommissionen har, da Spørgsmaalet stadig stod uafgjort efter Dispen-

sationsfristens Udløb, henvendt sig til Byraadet og anbefalet, at den nuværende § 72 i Sundhedsvedtægten erstattes med de af Sundhedsstyrelsen udarbejdede Normalsundhedsvedtægtsbestemmelser angaaende Mælk og Fløde.

Mælkevognene har faaet indskærpet Paabudet om, at Mælkemaalene ikke maa anbringes uden paa Vognene under Transporten i Gaderne.

Nykøbing M. Der slagtedes 45,969 Dyr med følgende Procent af Tuberkulose:

For Hornkvæg	31,3 %
„ Fedekalve	7,9 %
„ Spædekalve	0,8 %
„ Faar og Geder	0,1 %
„ Svin	5,6 %

Den nye Sundhedsvedtægt indeholder en Løfteparagraf om Mælkekontrol, som Kreds-lægen ikke mener kan realiseres. Der er indkøbt en Del Prøver af henkogt Gemyse til Under-søgelse. Undersøgelsen viste, at Gemyserne var gode.

Boligforhold og Bolighygiejne.

Thisted. Der findes ingen Bolignød, men heller ingen eller kun ganske faa ledige Lej-ligheder. Der er i Byens Centrum opført en stor Forretningsejendom med een Beboelse og et større Hus udelukkende til Beboelse. Nybebyggelsen foregaar dog fortrinsvis i Byens Udkanter. Der bygges mest Villaer til een eller to Familier. Kommunen har opført velindrettede Husvilde-barakker, men har desværre anbragt disse lige op ad Svineslagteriet, hvilket giver Beboerne skel-lig Grund til Klage. I de ældste Ejendomme findes en Del daarlige Lejligheder.

Nykøbing M. Boligforholdene angives som mindre gode, Husvildebarakkerne og Kom-munens Lejligheder som tiltalende.

Skoler.

Thisted. Skolelæge og Skoletandlæge findes ikke.

Nykøbing M. Kredslægen er tillige Skolelæge, der er udsendt særlig Beretning om Skolelægens Virksomhed.

Idræt.

Thisted. Der findes kommunal Idrætsplads og kommunale Badeanstalter for Skolebørnene. Desuden findes talrige Søbadeanstalter. Varmtvandsbadeanstalter findes paa Sygehuset og i For-bindelse med den nye Lysbadeanstalt.

Nykøbing M. Der findes ingen Varmtvandsbadeanstalt, men udmærkede Strandbade.

Omsorg for Børn.

Thisted. Paa Børnehjemmet er 12 Plejebørn. Desuden findes et Daghem (Asyl) for mindre Børn, hvor der desuden er kommunal Bispising af Skolebørn.

Nykøbing M. Der er 48 Plejebørn i 46 Hjem under Tilsyn.

Omsorg for Syge, Gamle og Fattige.

Thisted. Johnsens Rekreationshjem for Rekonvalecenter fra Thisted Amt er nu taget i Brug, og Alderdomshjemmet har faaet opført en stor Tilbygning med dobbelt saa mange Pladser som i den gamle Afdeling.

Nykøbing M. Fattiggaarden er i daarlig Tilstand.

Landkredsene.

Sundhedskommissionernes Virksomhed.

Thisted Landkreds. Der findes kun Sundhedskommissioner i et Mindretal af Kredsens Kommuner. Der vil blive sendt alle Kommunalraadene en Normalsundhedsvedtægt med Opfordring til at indføre den i Kommunen. Hurup Kommune har indført kommunal Kødkontrol.

Morsø Landkreds. Der findes Sundhedskommissioner i alle Kredsens Kommuner undtagen een.

Kontrol med Næringsmidler.

Thisted Landkreds. Som allerede nævnt er der indført Kødkontrol i Hurup Kommune.

Omsorg for Børn.

Thisted Landkreds. Der findes Børnehjem for større Børn i Aas og Sønderbjerg med Pladser til henholdsvis 20 og 24 Børn i Alderen fra 4—14 Aar.

Omsorg for Gamle.

Thisted Landkreds. Nye Fattiggaarde eller Asyler er ikke oprettede i Aarets Løb. I en Fattiggaard i den sydlige Del af Kredsen var hele Renholdelsen overladt til Beboerne selv, og da disse dels manglede Sans for Rengøringens Nytte, dels var for gamle og svage til at kunne udføre den, var Renlighedstilstanden ikke god.

Morsø Landkreds: Der er ingen nye Fattiggaarde oprettede i Aarets Løb. Kredslægen omtaler et Par pæne Alderdomshjem, Fattiggaardene kan han ikke betegne som Mønsteranstalter, men Forholdene forbedres efter Paatale.

Skoler.

Thisted Lægekreds: Der bygges nye Skoler i Skinnerup og Nors, men disse var ikke fuldførte ved Aarets Udgang.

Morsø Lægekreds: Skolerne er for de nyes Vedkommende gode eller endog fortrinlige, nogle af de ældre er tilfredsstillende, andre daarlige.

Vaccinationen.

Der vaccineredes 212 Børn i Købstæderne og 918 i Landkredsene ved offentlig Vaccination.

Lægernes Aarsberetninger.

Læge F. C. Schütten har indsendt en meget fyldig og indholdsrig Aarsberetning, af hvilken skal anføres følgende Beretninger om Forgiftningstilfælde: Et 1½ Aar gammelt Barn drak Pe-

troleum, hvortil var sat Mopolie (O'Cedar). Barnet blev døst, men kom sig efter Opkastninger. Et 6 Aars Barn spiste Guldregnsfrugter, som hun troede var Ærter. Hun kom sig efter Behandling med Afføringsmidler og styrkende Midler. Et 2½ Aar gammelt Barn fik 40 Bromoformdraaber (Kighostemiddel). Barnet var ved Lægens Ankomst fuldstændig bedøvet med daarlig Hjertevirksomhed, men kom sig efter 3 Timers Behandling med oplivende og styrkende Midler.

Kredslægenes retslige Virksomhed.

I Thisted Lægekreds afholdtes legalt Ligsyn.....	21	Gange.
i Morsø — " " " " " " " " " "	13	"
Ialt...	34	Gange.

Deraf var 8 Tilfælde af Selvmord (1 Skydning, 1 Drukning, 6 Hængning), 14 Ulykkestilfælde (1 Lynnedslag, 1 Vognoverkørsel, 2 Automobiloverkørsel, 10 Drukning), 11 Tilfælde af pludselig Død, 1 Tilfælde af et Barnelig fundet i en Klosetspand. I Thisted Lægekreds afholdtes retslig Ligaabning 1 Gang over det oven omtalte Barnelig, der var fundet i en Klosetspand.

I Thisted Lægekreds er afgivet 5 Erklæringer om Personers Sindstilstand, 2 Erklæringer om Personers Sundhedstilstand og 3 Erklæringer om Motorførere, der sigtedes for at have ført Motorkøretøj i beruset Tilstand.

I Morsø Lægekreds angiver Kredslægen, at han har afgivet flere retslige Erklæringer end sædvanligt, deraf flere angaaende Spiritusprøver.

Medicinalpersonalet.

Tabel VIII a.

Læger.

	Antal ved Aarets Begyndelse	Tilkomne i Aarets Løb	Afgaaede i Aarets Løb	Døde i Aarets Løb	Antal ved Aarets Udgang
Amtslæger	1	1	1	"	1
Kredslæger	2	"	1	"	1
Priv. prakt. Læger	26	1	"	"	27
Privatis. Læger	4	"	"	"	4
Ialt...	33	2	2	"	33
Deraf dispenserende	"	"	"	"	"
distribuerende	5	"	"	"	5

Amtslæge A. Bartsch søgte Afsked fra 1. Maj 1926 efter at have virket som Embedslæge i 35 Aar, deraf de 28 Aar her i Lægekredsen. Kredslæge V. Kjær i Hurup udnævntes 1. Juni til Amtslæge i Viborg, Hurup Lægekreds blev ved hans Bortrejse lagt ind under Thisted Lægekreds. Kredslæge Aa. Maltesen, Mariager, udnævntes fra 1. Juni til Amtslæge i Thisted. Læge G. Soetmann overtog i Juli Amtslæge V. Kjærs Praksis i Hurup.

Tabel VIII b.

Jordemødre.

	Antal ved Aarets Begyndelse	Tilkomne i Aarets Løb	Afgaaede i Aarets Løb	Døde i Aarets Løb	Antal ved Aarets Udgang
Distrikts-Jordemødre	37	„	„	„	37
Reserve- —	„	„	„	„	0
Privat prakt. —	5	1	„	„	6
Privatiserende —	3	„	„	1	2
Ialt	45	1	„	1	45

1 privatiserende Jordemoder afgaaet ved Døden. Ved Jordemoderkonferencerne i Thisted Lægekreds var alle Jordemødrene tilsagte, 2 mødte ikke, ved Jordemoderkonferencen i Morsø Lægekreds var kun Halvdelen af Jordemødrene tilsagte.

Tabel VIII c.

Apotekere.

	Antal ved Aarets Begyndelse	Tilkomne i Aarets Løb	Afgaaede i Aarets Løb	Døde i Aarets Løb	Antal ved Aarets Udgang
Apotekere	12	3	3	„	12
Hospitalsapotekere	„	„	„	„	0
Apoteksbestyrere	„	„	„	„	0
Cand. pharm.	9	2	3	„	8
Exam. pharm.	8	4	3	„	9
Disciple	10	1	4	„	7
Ialt	39	10	13	„	36
Tandlæger	7	„	„	„	7
Uddannede Sygeplejersker	23	2	1	„	24

Apotekerne Arden, Hurup, Sørensen, Koldby, og Marschall, Frøstrup, er udnævnte til Apotekere andetsteds. Til Apoteker i Hurup er udnævnt Apoteker G. Aagaard, til Apoteker i Koldby er udnævnt Apoteker J. Jensen, til Apoteker i Frøstrup er udnævnt Apoteker Tørnøe. Alle Apoteker er visiterede i Aarets Løb.

Kvaksalveri.

Der verserer for Retten i Nykøbing en Kvaksalveri- og Bedragerisag mod en Slægtning af den berømte Kvaksalverske fra Vindblæs. Han skal have solgt Pulvere mod Utroskab i Ægteskab.

Sygehusene.

Angaaende Sygehusenes Virksomhed henvises til Tabel IX.

Tabel IX.

Oversigt over Belægningsforholdene m. m. paa Thisted Amts Sygehuse.

	Thisted Amts og Bys Sygehus i Thisted	Thisted Amts og Nykøbing Bys Sygehus i Nykøbing	Thisted Amts Sygehus i Fjerritslev	Thisted Amts Sygehus i Koldby	Thisted Amts Sygehus i Vestervig	Thisted Amts Sygehus i Hvidbjerg	Læge Buus' Klinik i Hundborg
Antal Sengepladser	138	87	37	22	23	12	20
Heraf for							
1) Alm. medicinsk-kirurgiske Patienter .	86	64	25	14	14	6	18
2) Patienter med epidemiske Sygdomme	26	14	12	6	8	6	„
3) Kønssygdomme og Fnat	6	„	„	2	„	„	2
4) Sindssygdomme	2	2	„	„	1	„	„
5) Lungetuberkulose	18	7	„	„	„	„	„
Antal Patienter ved Aarets Begyndelse .	105	92	25	10	12	2	14
Indlagte i Aarets Løb	1071	1189	274	137	216	67	148
Døde	41	78	16	12	8	3	6
Antal Patienter ved Aarets Udgang . . .	110	91	32	11	14	0	14
Antal Sygedage for udskrevne og døde .	33728	43876	12027	5064	7003	1690	7174
Gennemsnitlig dagligt Antal Patienter .	113,03	120,2	32,9	13,9	19,2	4,6	18,3
Daglig Driftsudgift pr. Patient	7,03 Kr.	Ikke	5,25 Kr.	7,00 Kr.	5,90 Kr.	Ikke	Ikke
Daglig Kostudgift pr. Patient	2,21 Kr.	meddelt	1,61 Kr.	2,00 Kr.	1,59 Kr.	meddelt	meddelt
Antal større Operationer	336	818	53	45	181	28	79

I Læge Buus' Klinik i Hundborg er installeret W. C. og Røntgen.